

„BESLISSING TEN WESTEN VAN DEN RIJN”

Generaal Eisenhower: “De druk op Deutschland zal worden volgehouden tot de vijandelijke stelling het begeeft.”

- **Terreinwinst naar de Roer**
- **Britten naderen Venlo**
- **Amerikanen in Sarrebourg**
- **Luftwaffe verliest 73 toestellen**

Londen, 22 Nov.—Terwijl zes Geallieerde legers de Duitsers stap voor stap terugdringen en aan verschillende belangrijke sectoren hevige gevechten gaande zijn, heeft de Geallieerde Opperbevelhebber, generaal Dwight D. Eisenhower, in een persconferentie te Parijs het Deutsche volk de verzekering gegeven dat de Geallieerde offensieven in kracht zullen toenemen en dat de Geallieerden niet de wapens zullen neerleggen, voor zij tezamen met hun Russische bondgenooten het verzet van alle Deutsche legers hebben gebroken.

Eisenhowers overzicht

Generaal Eisenhower wees er op dat de Geallieerde legers thans aanvallen langs de drie traditionele toegangswegen tot den Rijn: via Aken, Metz en Belfort. “De soldaten,” zei hij, “zijn vastbesloten om den vijand geen oogenblik rust te gunnen. Wij moeten den Duitsers slagen toebrengen tot zij er bij neervallen. Wanneer de Russen toeslaan in het Oosten, generaal Alexander in het Zuiden en wijzelf in het Westen, dan zal het oogmerk komen waarop de Duitsers ineenstorten. Het moreel van de Deutsche troepen is echter nog niet gebroken. Het Geallieerde offensief moet daarom voortdurend in kracht toenemen en zal zijn top punt eerst bereiken op den dag der Deutsche overgave.”

Generaal Eisenhower achtte het waarschijnlijk dat de beslissing zal vallen ten Westen van den Rijn. “Een terugtocht over den Rijn is niet zeer waarschijnlijk,” zei hij. “De positie waarin de vijand zich bevindt, verschilt dan ook fundamenteel van de waarin hij in Normandië verkeerde. De Duitsers hebben geen keuze; zij moeten het uitvechten waar zij nu zijn. Daar in het Zuiden het Zwarte Woud een moeilijke barrière vormt, beschouwen de Duitsers een nederlaag in de Bovenrijnse Laagvlakte als secundair, vergeleken met een soortgelijken doorbraak in het Noorden.”

De Geallieerde Opperbevelhebber bracht warme hulde aan de prestatie van het Fransche Eerste Leger, dat in geforceerde marschen door de Bourgondische Poort, den Rijn had bereikt. Ook sprak hij woorden van lof voor de mannen van de Britsche Marine en de Britsche Mariniers die bij Walcheren een van de dapperste acties van den ganschen oorlog hadden gevoerd.

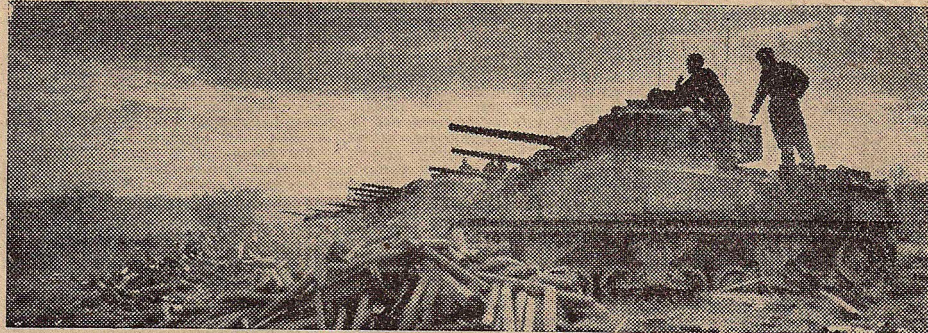
Generaal Eisenhower zei voorts dat de winter-offensieven gigantische hoeveelheden materiaal zouden vergen, temeer omdat een steeds grooter aantal divisies in den strijd zou worden geworpen. Hij maakte bekend dat in het Westen eenheden van den Deutschen Volkssturm waren ontmoet die reeds aan het Oostelijk Front hadden gestreden. Deze eenheden waren niet te vergelijken met de Deutsche Panzer- en S.S.-divisies; niettemin vechten zij door, uit angst voor de Gestapo.

Het front

Ten Westen van Venlo heeft het Britsche Tweede Leger ondanks slecht weer en moeilijk terrein, zijn opmarsch in de richting van den Maas voortgezet. Het kanaal van Deurne en het Afwateringskanaal van Mevel naar den Maas, liggen over vrijwel de volle lengte achter de Britsche linies. Oprukkend langs den spoorweg van Helmond naar Venlo naderen de Britten Helenaven. De Duitsers leveren niet meer dan achterhoedegevechten, maar vertragen door een zeer overvloedig gebruik van landmijnen den Britschen opmarsch.

Aan het front van het Britsche Tweede- en het Amerikaanse Negende Leger in Deutschland zijn hevige Deutsche tegenaanvallen met tanks afgeslagen. Ten Noordwesten van Jülich is het Negende Leger nu de rivier de Roer tot 2 kilometer genaderd. Om iedere meter gronds wordt verwoed gevochten.

In Metz gaf zich op 21 November een van de weinige, nog standhoudende forten over. Enkele duizenden Duitsers zijn hier krijgsgevangens gemaakt. Onder hen bevindt zich de S.S.-generaal en *Polizeiführer* voor Lotharingen en

Twaalf naast elkaar opgestelde Britsche tanks nemen bij het eerste licht van den morgen Deutsche doelen bij Geilenkirchen onder vuur. Aan elken aanval der infanterie gaan dergelijke murw-makende bombardementen vooraf.

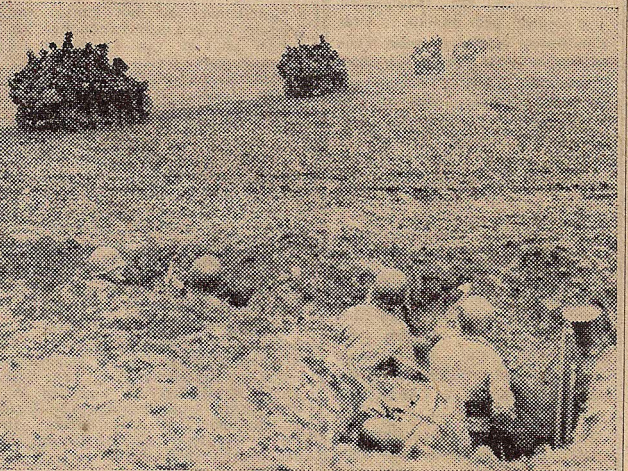
het Saargebied, generaal-majoor Anton Dunckern.

Ten Noordwesten van Metz zijn troepen van het Amerikaanse Derde Leger nu over een breedte van 20 k.m. in Deutschland doorgedrongen.

In de Bovenrijnse Laagvlakte zijn Fransche patrouilles gevorderd tot bij Millhouse. Het bericht van den Franschen doorbraak via Belfort heeft in Frankrijk groot enthousiasme verwekt. De Rijn is in dit gebied ongeveer 200 meter breed en snelstroomend. De oevers zijn hoog en steil. Ook hebben de Duitsers krachtige versterkingen op den Oostelijken oever, zoodat een overtocht over de rivier een moeilijke militaire operatie zal zijn.

Leuna-fabrieken gebombardeerd

Britsche en Amerikaanse bommenwerpers hebben op 21 November weer hevige bombardementen uitgevoerd op de Deutsche fabrieken voor synthetische benzine. De RAF stuurde Lancasters uit, de Amerikanen 1.200 Vliegende Forten en Liberators. 250 Deutsche jagers stegen op ter verdediging van de belangrijke doelen, waartoe behoorden de Leuna-fabrieken in Merseburg. 73 Deutsche toestellen werden neergeschoten. 17 Amerikaanse jagers en 40 bommenwerpers keerden niet terug.

Ten Oosten van Aken. Het voorterrein is vrij van vijand en Amerikaanse tanks van het Negende Leger rijden Niemandland in. In loopgraven wacht infanterie op het sein om te volgen.

Symbol van den tegenstand

Prof. Gerbrandy over de spoorwegstaking

Londen, 21 Nov.—De minister-president, prof. Gerbrandy, hield hedenavond voor Radio-Oranje een toespraak, gewijd aan de spoorwegstaking. Zij luidde aldus:

“Vandaag is het ruim twee maanden geleden dat de Regeering het oogenblik aangebroken achtte, instructie te geven tot een algeheele staking van het spoorwegpersoneel. Deze staking werd den dag daarna een volkomen feit, en duurt thans volle twee maanden ongebroken voort, alle Deutsche terreur ten spijt. Waar onder bijkans onduidelbaren Duitschen druk op een paar plaatsen een tijdelijke verslapping optrad, daar werd deze doorgaans overwonnen; want de stakende spoorwegmannen werden in hun zware taak geschraagd door het inzicht, met eigen trotsche hand een werk te verrichten, hetgeen anders door de Geallieerde luchtvloten zou moeten worden uitgevoerd.

De staking van het Nederlandsche spoorwegpersoneel heeft zodoende gedurende deze twee maanden niet alleen uitmuntende diensten bewezen aan de Geallieerde oorlogvoering, maar zij heeft de faam van Nederlands fel verzet heller dan ooit in den kring onzer bond- en strijdenooten doen doorklinken.

Regeering en Vaderland danken de Nederlandsche spoorwegmannen voor de onverschrokken en beleidvolle wijze, waarop zij de gegeven instructie hebben uitgevoerd; zij brengen hulde aan een trouw, die de zwaarste offers niet heeft geschuwd.

Zorg voor slachtoffers

De Regeering stelt er hoogen prijs op om, in het aangezicht van deze ongeëvenaarde daad van massaverzet, zich niet te bepalen tot een eerbiedig saluut aan de nagedachtenis der gevallen in dezen strijd, maar tevens met stelligheid te verklaren, dat voor de nagelaten betrekkingen der gevallen op het front van den spoorwegstrijd afgezien van bestaande rechten dezelve voorzieningen zullen gelden, gelijk getroffen zijn voor gevallen der binnenlandsche strijdkrachten.

Eere wie eere toekomst! Het spoorwegpersoneel heeft een schitterend voorbeeld gegeven aan het gansche personeel in overheidsdienst. Heden, nu over veel ander verzet gezweven moet worden, is het verzet der spoorwegmannen tevens het zicht-

baar symbol van den tegenstand van allen aard in de breedste lagen der bevolking.

Het voortduren der spoorwegstaking bewijst, dat, in weerwil van steeds gruwelijker teisteringen, de geest van het verzet in Nederland ongebroken blijft.”

Verdiend loon!

Op Zaterdag 30 September voerden ondergrondse strijders te Rotterdam een overval uit op het Aannemingsbureau van de firma Knijff, aan den Heemraadssingel. Deze aannemer was reeds langen tijd den bezetter behulpzaam geweest bij het graven van tankgrachten en dynamietputten, en het zetten van palen met prikkeldraad. Ten kantore werden de chef, Vaandrager, een lid van den Sicherheitsdienst en een NSB-er doodgeschoten. Het aanwezige kantoorpersoneel werd gedwongen met de handen in de hoogte tegen de muur te gaan staan. Loonlijsten, namen en adressen van alle splitters en palenzetters, en tal van andere belangrijke stukken, werden meegenomen, terwijl het lugubere stel tevens afstand moest doen van alle persoonsbewijzen.

Nederlanders in Frankrijk

NIEUWS UIT BEVRIJD GEBIED

Een herinnering aan den strijd in Vliissingen. Britsche commandos ronnen op een huis toe waar zich Duitsche scherpshutters hebben opgesteld.

Parijs, 20 Nov.—Overeenkomstig het verdrag, dat op 20 September 1944 werd gesloten tusschen de voorloopige Fransche Regering en de Nederlandsche Regering, heeft de Minister van Sociale Zaken in Frankrijk een Missie voor de repatriëring gevestigd. Deze Missie heeft haar kantoor op 109 Boulevard Malesherbes te Parijs, en is al met haar werkzaamheden begonnen.

Zorg voor Onderduikers

De aanvang dezer werkzaamheden werd aanzienlijk vergemakkelijkt door het werk, dat korten tijd geleden reeds door het Bureau voor Sociale Zorg, in nauwe samenwerking met de Nederlandsche kolonie te Parijs, was begonnen en hetgeen nu door deze Missie kan worden voortgezet en uitgebreid.

De Commissie is begonnen met het uitwerken van een gedetailleerd plan voor het onderhoud van alle Nederlanders die nu in Frankrijk vertoeven.

De Nederlandsche Missie verschaft die, personen, die geen middelen van bestaan hebben, al het noodige, inclusief een geldelijke ondersteuning. Desgewenscht wordt aan een ieder werk verschaffd.

Aan de jongere leden van deze gemeenschap wordt gelegenheid gegeven om zich te oefenen, om zoo ter geleger tijd deel te kunnen nemen aan de bevrijding van Nederland en Nederlandsch-Indië. Driehonderd vrijwilligers en oud-militairen zijn reeds naar Brussel vertrokken om bij het Nederlandsche leger te worden ingedeld, terwijl de zeelieden naar Londen worden gestuurd om zich daar bij de Marine of de Koopvaardij te voegen.

Het aantal Nederlanders dat in Frankrijk is gestrand, wordt op ongeveer 10.000 geschat. Het zijn voornamelijk mannen. Het zal een langen tijd vergen voordat al deze gevallen zullen zijn onderzocht, en voorloopig is er dan ook nog geen sprake van terugkeer naar het vaderland. Maar, voorzover de omstandigheden het toelaten, wordt alles in het werk gesteld, om deze personen hun gedwongen verblijf zoo aangenaam mogelijk te maken.

• Het Nieuwsblad van het Zuiden schrijft: "De Tilburgsche jeugd demonstreert al bijzonder goed het streven naar eenheid en samenwerking, aangezien alle takken van de jeugdbeweging, zooals de *Nederlandsche Padvindsters, Jonge Wacht, A.J.C., De Nederlandsche Padvindsters, Het Gilde, Het Katholieke Meisjes Gilde, en Glásen* zich onder één leiding hebben geschaard, namelijk die van het grootste lichaam: *De Katholieke Verkenners*."

• Van alle kanten wordt hulde gebracht aan de padvindsters en andere jeugdorganisaties in het bevrijde gebied, ook van Geallieerde zijde. De jongens en meisjes doen prachtig werk, en ze doen nog meer!

• In het bevrijde gebied helpen de padvindsters en leden van andere jeugdorganisaties o.a. met de regeling van het verkeer en het afzetten van straten; zij assisteerden de politie, doen ordonnansendiensten op alle officiële bureaux en vertiechten gidsen- en tolkdiensten. Verder houden zij zich bezig met de hygiënische verzorging van oorlogsslachtoffers en van gevangenen, met het collecteren van geld en natuurproducten en de hulpverlening aan geëvacueerden.

• Het *Eindhovens Dagblad* schrijft onder den kop "Politieke zuivering": "Om het maar vierkant te zeggen: men is niet gerust over de wijze waarop de verwijdering van politieke misdadigers uit het openbare leeden plaats vindt. Men vraagt zich af: waarom deze wel en die niet? Iedereen kan constateren dat de twijfel hieromtrent een sfeer van onrust, soms zelfs van verbittering scheidt, die niet thuis hoort in een zojuist uit vijandelijke boeien bevrijd gebied." Het *Eindhovens Dagblad* constateert dan: "Die twijfel vindt veelal zijn oorzaak in geruchten, verkeerd begrip en al te haastig oordeel. Wat nu gebeurt is slechts een klein onderdeel van de groote zuivering en men is begonnen allereerst de personen, die een militair gevaar op konden leveren, in verzekerde bewaring te stellen. Dat zelfs dit oordeel nog niet is voltooid en dat er fouten gemaakt worden, weten de betrokken instanties zelf beter dan wie ook. Doch er wordt hard gewerkt ondanks de veelzijdige moeilijkheden, om de zuivering zoo snel mogelijk te doen verlopen."

• Te 's-Hertogenbosch is Maandag 13 November voor het eerst sedert de bevrijding weer een dagelijkse courant verschenen, die de naam draagt "*De Vrije Courant*," dagblad voor 's-Hertogenbosch en omstreken, waarin samenwerken: *Het Parool, Christofoor, Vrij Nederland, Je Maintiendrai, Ons Volk, Trouw, Kath. Kompas en Ons Vrije Nederland*.

• De Commissaris van het Militair Gezag heeft in de minstreek verboden, zich zonder vergunning op grooter afstand dan 6 km. van zijn woning te begeven. Het is eveneens verboden brieven, pakjes of foto's te brengen, die zich te dragen of over te brengen. Overtredingen worden beschouwd als spionage.

• De Maastrichtse beeldende kunstenaars hebben besloten hun verenigingen, die in het begin van den oorlog waren ontbonden, niet eerder weer op te richten alvorens hun collega's uit het Noorden totaal bevrijd zijn, om dan, volgens nieuwe richtlijnen, gezamenlijk een nieuwe organisatie op te bouwen.

• De vrije pers is natuurlijk ook de tolk van de klachten uit bevrijd gebied. Het blad *Moed en Vertrouwen* uit Hoensbroek schrijft: "Een van de hoofdklachten is, dat men overal op echt oorlogse manier van het kastje naar de muur wordt gestuurd."

• Een andere opmerking, ditmaal aan het publiek: "Niet achterbaksch mopperen en roddelen. Men moet zijn klachten motiveeren en man en paard noemen."

• Een derde opmerking: "Men klaagt dat nog te veel menschen zich na negen uur 's avonds op straat bevinden. Toen de Duitschers de baas waren, volgde men dergelijke bevelen stipt op. De Amerikanen maken ons niet bang, maar ze eischen zelf-discipline, die een waarlijk vrij volk als het onze aan den dag dient te leggen."

Voor de verovering van Metz. Beschermd door een zware tank naderen Amerikaanse patrouilles behoedzaam de buitenwijken van de vestingstad.

Materiaal voor de drooglegging

New York, 15 Nov.—De Nederlandsche Aankoopcommissie in New York heeft reeds orders geplaatst voor tweehonderd pomp-installaties bij de *Worthington Pump Machinery Corporation* in de Vereenigde Staten. Deze pompen hebben een capaciteit van 16 miljoen liter water per minuut. Ook zijn orders geplaatst voor Dieselpompen. De kosten van deze bestellingen zijn geschat op 3½ miljoen dollar. Aan afwateringsbuizen en tractoren zal 3 miljoen dollar ten koste worden gelegd. De aflevering van de pompen zal, naar gehoopt wordt, een aanvang nemen in het begin van 1945.

De Nederlandsche Regering heeft voorts bij de *Westinghouse Electric and Manufacturing Co.* een order geplaatst voor zes semi-draagbare generatoren die gebruikt zullen worden als krachtbron voor de gemelde pompen. De generatoren zullen tusschen Februari en April 1945 worden afgeleverd en 1 miljoen dollar kosten. De bestelling betreft vier installaties van 2000 kilowatt en twee van 1000 kilowatt, gedreven door stoomturbines onder hoogen druk.

Van Overal

• Het Fransche dorp Oradour, dat door de Duitschers is verbrand en uitgemoord, zal niet worden herbouwd. De geplakende ruïnes zullen bewaard blijven als pelgrimsoord—tot eeuwige schande van de Duitse bandieten.

• Bij den strijd in Elzas-Lotharingen doen Duitse vliegeniers dienst in tanks en matrozen als infanteristen. Ook is er een Duitse compagnie ontdekt, die geheel bestaat uit doofstommen die minder gevoelig zijn voor het lawaai van het slagveld en zich dus wel blindelings zullen laten afschieten.

• Generaal Tsjiang-Kai-Sjek heeft kabinet zijn hervormd. Eenige ministers zijn door jongere krachten vervangen.

• Van den dag der invasie tot 15 September hebben Geallieerde schepen 2.200.000 man, 4 miljoen ton goederen en 450.000 voertuigen naar West-Europa overgebracht. Al deze troepen en voorraden zijn gelost via open stranden en de zgn. "kunstmatige havens" voor Normandië.

• In de Engelsche oorlogsindustrie werken op het oogenblik 7½ miljoen vrouwen.

• Bij de gevechten op de Marianen en de Palau-eilanden hebben de Japanners 63.388 man verloren, waarvan slechts 3.267 aan gevangenen.

• René Massigli, de Fransche ambassadeur te Londen, is benoemd tot permanenten Franschen vertegenwoordiger bij de Europeesche raadgevende commissie.

• Te Londen is officieel bekendgemaakt dat op 7 Augustus j.l. een Engelsch hospitaalschip, dat gewonden van Normandië naar Engeland bracht, onderweg door een Duitschen

onderzeër tot zinken is gebracht. Het schip was de vroegere 1.200-ton "Amsterdam" van de Harwich-Hoek van Holland-lijn.

• De strijd bij heeft Metz Duitschland twee generaals gekost. Een S.S.-generaal werd gevangengenomen en een generaal van de Wehrmacht sneuvelde.

• Afgelusterd gesprek van twee ouden van dagen in den Volkssturm: "In Godsnaam, Fritz, weet wat je zegt. Gisteren hebben ze Werner opgehangen omdat-ie het had over de verdediging van het Grootvaderland!"

• De Geallieerden maken aan het Westelijk front gebruik van aanzienlijke aantallen buitgemaakt Duitsch geschut en munitie. Deze munitie alleen al spaart den Geallieerden regeringen twee miljoen dollar per week.

• De Fransche steenkolenproductie was in November weer tot de helft van normaal gestegen. 1238 bruggen waren er toen al hersteld. Op 21 November werd de spoorbrug bij Orléans weer in gebruik genomen. Parijs heeft weer zijn normale rantsoen aan electriciteit.

Wat Franschen kunnen, kunnen Nederlanders ook! Ook wij komen er bovenop!

• De Joegoslavische minister-president, Dr. Iwan Soebasjitsj, is op 20 November in Moskou aangekomen alwaar hij besprekingen zal voeren met den Russischen volkscommissaris voor buitenlandsche zaken, Molotov.

• 200 Fransche ondergrondse strijders, mannen en vrouwen, hebben een bezoek aan Engeland gebracht. Zij zijn overal met uitbundig enthousiasme verwelkomd.

• Vierhonderd groote Amerikaanse locomotieven ("Alabama Choochoos"), die tot den dag van de invasie op het Engelsche spoorwégnet dienst hebben gedaan, rijden nu in Frankrijk en België.

7 Dagen

Woensdag, 15 Nov. De vier Engelsche bruggehoofden over het Noorderkanaal en het kanaal van Wessem tot een samengesmolten; de Britten 10 km. van Roermond; 4 van de 9 groote forten van Metz door de Amerikanen veroverd. De Russen nemen Mende, 25 km. ten O. van Boedapest. Mosquito's bombardeerden Berlijn.

Donderdag, 16 Nov.—Het geheele Westelijk front in beweging, van Roermond tot Belfort. Het Britsche 1e, het Amerikaanse 1e, 3e, 7e en 9e en het Fransche 1e leger in den aanval. De driehoek Keulen-Aken-Koblenz door 2.350 bommenwerpers en 700 jagers aangevallen. 2 communistische ministers en de minister uit de verzetsbeweging treden uit het Belgische kabinet.

Vrijdag, 17 Nov. Troepen van Britsche 2e leger trekken over het Afwateringskanaal ten N. van Roermond. Amerikaanse 1e leger neemt Gressinich, 15 km. ten W. van Aken. Amerikaanse 3e leger 1 km. ten Z.W. van Metz. In Italië: 8e leger nadert Faenza, in den Adriatischen sector.

Zaterdag, 18 Nov. Eenheden van het Br. 2e leger 22½ km. diep in Duitschland. Straatgevechten in Metz. Zware luchtaanval op

Weenen, München en Wanne-Eichel (Ruhrgebied). De Russen veroveren Hort, 45 km. ten N.O. van Boedapest. De Belgische ondergrondse groepen besluiten hun wapens in te leveren bij de Geallieerde militaire instanties.

Zondag, 19 Nov. Britsch-Amerikaansche troepen veroveren Gellenkirchen, ten N. van Aken. Metz geheel omsingeld. Münster en het Ruhrgebied zwaar vanuit de lucht gebombardeerd. Amerikaanse luchtaanval op Japanse oorlogsschepen in de oliehaven Brunei (N. Borneo).

Maandag, 20 Nov. Fransche 1e leger breekt door bij Belfort en bereikt ten N. van Bazel den Rijn. Belfort bevrijd. Duitse tegenstand in Metz opgehouden. Amerikaanse 1e leger nadert Düren, ten O. van Aken. Britsche 2e leger bereikt Helenaveen, 18 km. ten W. van Venlo. Half-Hongarije nu in Russische handen. Tirana, hoofdstad van Albanië, door Joegoslavische vrijscharen bevrijd.

Dinsdag, 21 Nov. Troepen van Britsche 2e leger trekken over het Helenakanaal en staan pl.m. 10 km. van Venlo. Engelsch-Amerikaansche troepen ten N.O. van Gellenkirchen de Roer tot op 2 km. genaderd. Amerik. 7e leger bevrijdt Sarrebourg en Fransche 1e leger Mühlhausen. 3.000 bommenwerpers vallen Mersburg, Harburg en Hamburg (oliefabriek) aan. Super Vliegende Troepen bombardeeren van China uit fabrieken te Omoera (Japan).